

§ 154

Diarienum: KS-2020/00418

Motion 8/2020: Gör Ubmeje till officiellt samiskt namn för Umeå; Gudrun Nordborg (V)**Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att bifalla motion 8/2020: Gör Ubmeje till officiellt samiskt namn för Umeå enligt yttrande nedan.

Särskilt uttalande och protokollsanteckning

Davis Kaza (AP) – Arbetarpartiet deltar inte i beslutet och lämnar en protokollsanteckning (se kommunfullmäktiges beslutsordning).

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige i maj 2020 yrkar Gudrun Nordborg (V):

- att Umeå kommun antar det samiska namnet Ubmejen kommundna
- att Umeå kommun inventerar vad som gjorts för att sprida bruket av Ubmeje och fortsätter att aktivt arbeta för att den spridningen ska öka, vilket till exempel skulle kunna ske genom att ta fram en samisk logotyp för kommunen
- att Umeå kommun på nytt ansöker om att Ubmeje ska godkännas som officiellt samiskt namn för Umeå.

Byggnadsnämnden har 2021-12-16 yttrat sig och föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Därefter har näringslivs- och arbetsutskottet 2022-08-09 återremitterat ärendet till stadsledningskontoret för att samråda och inhämta yttrande från samiska föreningen och sametinget. Enheten för Minoritet har berett ärendet se nedan.

Sammanfattning

Enheten minoritet tillstyrker samtliga delar i motionen 8/2020 och bedömer att en ny ansökan till Lantmäteriet har goda chanser att beviljas. Sametinget har valt att inte yttra sig när det gäller motionen, mest troligt på grund av sin nya roll som remissinstans för Lantmäteriet - en roll som kan ses som positiv vid en ny ansökan om namnet Ubmeje. I samråd mellan Umeå kommun och urfolket samerna ställde sig samtliga positiva till punkterna i motionen.

Utredning

Enheten minoritet med stöd av arbetsgruppen för det minoritetspolitiska arbetet besvarar här remissen i enlighet med protokollsutdrag 562 för inhämtande av yttrande och samråd med Sametinget och Såhkie (Umeå sameförening) i ärendet.

Vid ett möte 28 mars 2023 diskuterades motionen av arbetsgruppen. Motionen tolkades så att de två första yrkandena bör kunna avgöras av kommunstyrelsen, dvs att Umeå kommun antar namnet Ubmejen kommundna; samt att Umeå kommun inventerar vad som gjorts för att sprida bruket av Ubmeje och fortsätter att aktivt arbeta för att den spridningen ska öka, vilket till exempel skulle kunna ske genom att ta fram en samisk logotyp för kommunen.

Enligt minoritetslagen §5 bör samråd hållas, innan beslut tas, med nationella minoriteter och urfolket samerna i frågor som berör deras språk och kulturer. 2023-06-20 höll kommunen samråd med politiker, tjänstemän och representanter från Såhkie och Álgguogáhtie (umesamer i samverkan).

Alla parter i samrådet tillstyrkte att Ubmeje bör användas i skyltning och logga för Umeå kommun. Inför utformningen av loggan bör nytt samråd hållas med Såhkie och Álgguogáhtie. En rutin för skyltning på umesamiska i Umeå kommun kommer att tas fram av Enheten minoritet.

Angående det sista yrkandet i motionen, dvs att Umeå kommun på nytt ansöker om att Ubmeje ska godkännas som officiellt samiskt namn för Umeå, har kontakt tagits med Sametinget, avdelningschefen för Språk och utbildning, i april och maj 2023. Sametingets uppdrag i

ortnamnsfrågor återfinns i Förordning (2009:1395) och innebär att Sametinget officiellt är huvudman för samiska ortnamnsfrågor sedan 2018. De är sedan dess även remissinstans för Lantmäteriet. Innan dess innehade ISOF (Institutet för språk och folkminnen) den rollen. Det var också ISOF som rekommenderade Lantmäteriet att inte godkänna Umeå kommuns ansökningar om geodata för namnet Ubmeje 2009 och 2012, vilket ledde till att dessa ansökningar avslogs.

Sametinget väljer att inte yttra sig när det gäller motionen 8/2020.

Vilket kan tolkas så att de inte vill föregå en remiss från Lantmäteriet vid en eventuell ny ansökan i ärendet från Umeå kommun. Sametinget har vid en tidigare förfrågan 2014 uttryckt sig positivt för användandet av namnet Ubmeje.

Vid ovan nämnda samråd mellan kommunen och urfolket samerna diskuterades även om Umeå kommun bör göra en ny ansökan till Lantmäteriet om geodata för namnet Ubmeje.

Samtliga parter i samrådet tillstyrker att en ny ansökan till Lantmäteriet ska göras. För att öka chanserna till ett positivt besked från Lantmäteriet föreslog samrådet att skyltning på umesamiska ska inledas så snart som möjligt.

Enheten minoritet tillstyrker därmed samtliga delar i motionen 8/2020.

Vi bedömer att en ny ansökan har goda chanser att beviljas, särskilt med tanke på att Sametinget numera är remissinstans till Lantmäteriet och att de samiska grupperna i Umeå starkt ställer sig bakom yrkandena i motionen. Minoritetslagen har dessutom stärkts sedan tidigare ansökningar, och satsningar på urfolket samerna har ökat i Umeå kommun.

Beslutsunderlag

Motionen.

Byggnadsnämndens protokoll 2021-12-16, § 413.

Näringslivs- och arbetsutskottets protokoll 2022-08-09, § 238.

Beredningsansvariga

Kristina Josephson Hesse

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag att bifalla motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen bifaller näringslivs- och arbetsutskottets beslut.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Gudrun Nordborg, Mikael Berglund, Fredrik Rönn, Tomas Wennström, Mikael Jonsson, Maria Lindvall, Anders Ågren, Veronica Kerr, Davis Kaza och Nils Seye Larsen.

Yrkanden

Gudrun Nordborg (V), Mikael Berglund (S), Fredrik Rönn (C), Tomas Wennström (S), Maria Lindvall (L), Anders Ågren (M), Veronica Kerr (KD) och **Nils Seye Larsen (MP)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag (bifall till motionen).

Mikael Jonsson (SD) – Avslag till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (bifall till motionen) *mot* avslag till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag (bifall till motionen).
Nej-röst för avslag till motionen.

Omröstningsresultat

Med 59 ja-röster mot 2 nej-röster, 2 som avstår från att rösta och 2 frånvarande beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag att bifalla motionen.

Voteringslista.

Protokollsanteckning

Davis Kaza (AP) - Vi anser att denna motion påminner om något viktigt - den svenska statens förtryck av samer. Jag vill säga några ord om historien och om dagens situation. Statens förtryck har handlat om tvångsförflyttningar, om rasbiologisk så kallad forskning som exempelvis inneburit insamling av kranier från samer som därför inte har kunnat begravas, det har handlat om förtryck av det samiska språket och kulturen i övrigt. Den svenska staten, både politiker och myndigheter, är skyldig samerna offentliga ursäkter. I början på september i år skickade regeringen tillbaka en ansökan om tillstånd att bryta mineral i Kyrkberget (K nr 1) i Storums kommun till "Bergsstaten" för förnyad prövning. Regeringen anser att prövning av mineralbrytning i framtiden inte kan ske på det sätt som Bergsstaten hittills gjort. Då detta skedde, i början av september i år, drog många bedömare slutsatsen att detta kunde få prejudicerande betydelse – och att en av effekterna riskerade att bli att samernas inflytande på öppnandet av nya gruvor skulle minska. Arbetarpartiet anser att det finns många frågor där det är angeläget att diskutera samernas rättigheter. Det gäller bland annat:

- *jakt, fiske och öppnandet av nya gruvor,
- * det gäller att stödja sametingets ambition om att få ett ökat ansvar bland annat för att omfatta, insamla, bevara och bearbeta arkivmaterial med koppling till samerna,
- *det gäller att stödja den samiska förskoleavdelningen i kommunen som har haft svårt att rekrytera samisktalande personal.

När det gäller denna motion har Byggnadsnämnden yttrat sig. Av yttrandet framgår att "Institutet för språk och folkminnen" (SOFI) har bedömt att Umeå inte ingår i umesamiskans primärområde, som ligger väster om Umeå, utan att "Ubmeje" betraktas som ett fjärrhorizontsnamn. Därför kan inte "Institutet för språk och folkminnen" rekommendera namnet "Ubmeje".

Vi kommer därför att lägga ned våra röster i denna fråga – och koncentrera oss på att bland annat följa utvecklingen för de frågor som jag nämnt rörande samernas rättigheter.

Beslutet ska skickas till
Minoritet

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2023-09-25

Justerares sign:

Utdraget bestyrks: